

1/3/2024

נושאונט מס' 67

דבר העורך

שלום לכם,

הפעם אנו מביאים לכם את חלקו השני של המאמר רב החשיבות של **דמיאן לאגה**, על מעטפות בעלות ביול מרובה, ואת חלקו השלישי והאחרון של סיפורו של השחמטאי הדגול **ויקטור קורצ'נוי**.

ביום חמישי הקרוב (ה-7 במרץ) יתקיים מפגש נוסף של חברי האגודה במוזיאון ארץ ישראל. הפעם נשמע את חברנו פרופ' **חיליק לימור**, ואין לי ספק שהרצאתו תהיה מעניינת כרגיל. במפגש הקודם שמענו את חברנו **מנחם לדור**, וגם הרצאה זו הייתה רבת עניין. חבל שחברים רבים לא מגיעים כלל למפגשים אלה – ההפסד כולו שלהם!

אם עדיין לא שילמתם את דמי החבר באגודה לשנת 2024 אנא עשו זאת עוד היום. אין עבודה מתסכלת יותר מאשר לעסוק במלאכת הגביה, ואני חושב שכולנו מסכימים שהגזבר שלנו **רן ברש** עושה מלאכת קודש. מדוע לא להקל עליו?

שלכם,
יורם

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

מעטפות מודרניות בעלות ביול מרובה – חלק שני דמיאן לאגה

בחלקו הראשון של מאמר זה הצענו למציגים תמטיים להמיר את הבולים המודרניים בתצוגה שלהם במעטפות בעלות ביול מרובה, כלומר - שהביול על גבן מורכב אך ורק מריבוי של הבול המדובר. הצגנו שני קריטריונים להערכת איכותה הבולאית של מעטפה כזו, ועתה נמשיך בניתוח הקריטריונים הבאים.

קריטריון 3: התעריף

שאלת המפתח בקריטריון זה היא האם המעטפה מבוילת בתעריף הנכון. אנחנו, כמובן, מעדיפים מעטפות מסחריות שנוצרו באופן טבעי על פני מעטפות שנוצרו באופן מלאכותי על ידי אספנים, והביול הוא דרך טובה להבחין בין שני מקרים אלה. הטבלה הבאה מתארת את הניקוד המתאים למצבים שונים של ביול:

ניקוד	נכונות התעריף
0	ביול שגוי לחלוטין
0.5	ביול עודף קל
0.8	כלל הנראה הביול נכון
1	ביול נכון ללא ספק

מכתב עם ביול עודף מאבד מחצית מערכו בסולם הניקוד שלנו

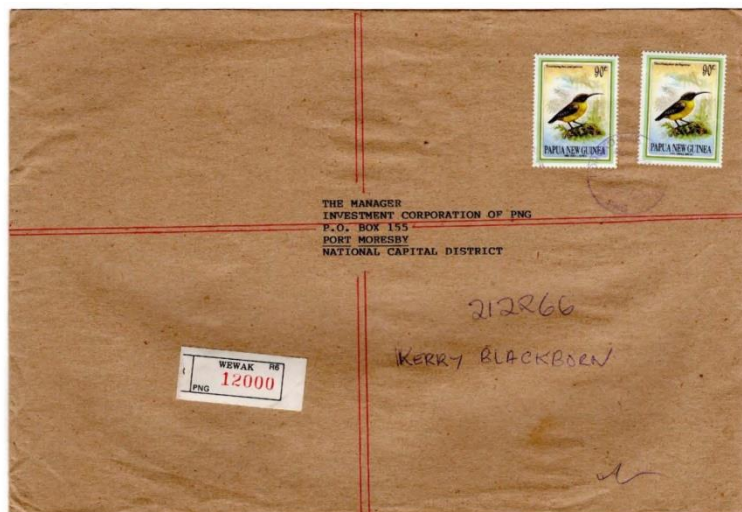
איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

נזכיר, כי בסופו של דבר אנו נכפיל את התוצאות המספריות שהתקבלו מהקריטריונים השונים. מאחר והמקסימום האפשרי בסעיף זה הוא 1, המסקנה היא שלא ניתן להרוויח כאן אלא רק להפסיד. אם הביול נכון ללא ספק, הרי שהכול כשורה, ולכן אין הפסד בניקוד. במקרה והביול שגוי לחלוטין (נמוך מידי או גבוה מידי), הרי שהתוצאה היא אפס מוחלט, והפריט נפסל מתצוגה.

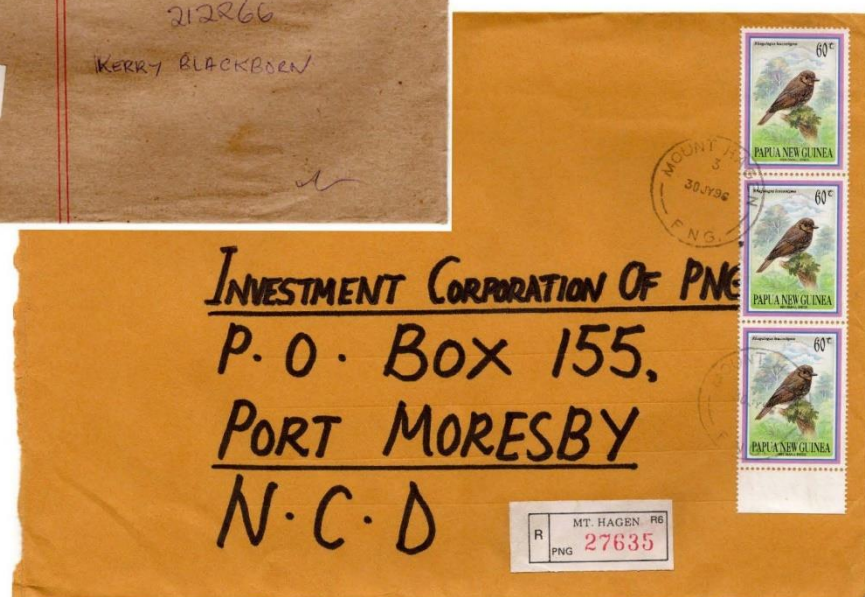
במקרים מסוימים מעטפה יכולה להיות מבויילת ביתר, משום שאספן רצה ליצור מעטפה עם ביול מרובה. כבר קנסנו מעטפה כזו בסעיף הצורך הדוארי, ואנו נקנוס אותה שנית גם בסעיף התעריף. המעטפה בעמוד הקודם נשלחה מפולינזיה הצרפתית לגרמניה בדואר אוויר. התעריף הנכון היה 90 פרנק, אבל השולח רצה להשתמש בבולים המראים תוכי. ארבעה בולים לא כיסו את התעריף הנדרש, אבל חמישה בולים יוצרים בבירור ביול בעודף. במקרה כזה המעטפה מאבדת כחצי מערכה, כפי שניתן לראות מהטבלה לעיל. אגב, במקרה הספציפי הזה שולח המעטפה הוא אבא שלי, והשימוש בבולי התוכי נעשה לפי בקשת בנו האספן.

הקורא ישאל מן הסתם בנקודה זו כיצד ניתן לדעת אם מכתב נתון מבוייל באופן מדויק או לא. כיצד ניתן לדעת מה היו תעריפי הדואר בכל מיני חורים שכוחי אל בתאריך מסוים? אני ממליץ לחפש מכתבים מהתכתבויות אחרות מאותו מקור ובאותו זמן. אם התעריף שם זהה ניתן להניח בביטחון רב שהביול הוא נכון. במקרה של ספק אני ממליץ לנקוט במידת הזהירות ולהפחית 20% מהניקוד עבור הפריט.

שני מכתבים שנשלחו בשנת 1996 בדואר רשום בפפואה גינאה החדשה. המכתב הראשון בול בשני בולים של 90 טואה, והשני בשלושה בולים של 60 טואה.

הביול הזהה של שני המכתבים, השייכים לשתי התכתבויות שונות, מאפשר לנו להסיק בוודאות שהתעריף לדואר רשום בפפואה היה אז 180 טואה.

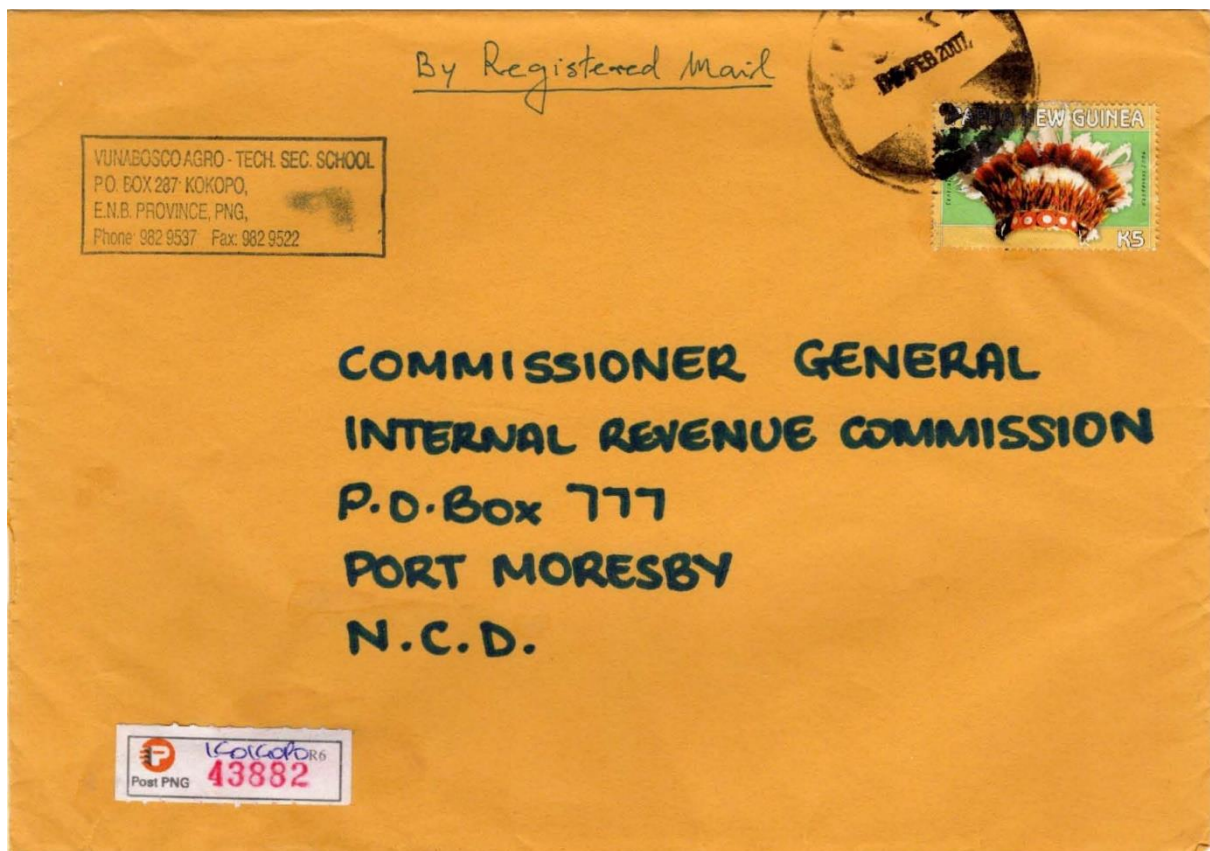
איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

קריטריון 4: סוג הבול

הקריטריון הרביעי לבחינת האיכות הבולאית של מעטפה עם ביול מרובה הוא סוג הבול בו עסקינן. אם מדובר בבול רגיל מן המניין, שהוא סוג הבול הנפוץ ביותר, הרי שמידת הנדירות של שימוש מרובה בו תהיה נמוכה יחסית. אני מעריך ש-95% מהמכתבים הנשלחים בכלל נושאים עליהם בולים מן המניין בעריכים הרגילים. לעומת זאת, בול בעל ערך גבוה הוא נפוץ פחות, ולכן ריבוי שלו הוא נדיר יותר. הקורא הישראלי יכול לחשוב על סדרת בולי "דאר עברי": כמה נדיר יהיה למצוא מכתב עם שלושה בולי "דאר עברי" בעריכים הנמוכים, ולעומת זאת כמה נדיר יהיה למצוא מעטפה עם שלושה בולים "דאר עברי" בעריכים הגבוהים? על בסיס הגיון זה אני מציע את הטבלה הבאה:

ניקוד	סוג הבול
1	בול מן המניין בעריכים הנפוצים
2	בול מן המניין בערך גבוה, בול זיכרון
3	מיקום ספציפי של הבול על גבי הגיליון
3	הדפס רכב שהיה תקף זמן קצר

מכתב שנשלח בדואר רשום בפפואה גינאה החדשה בשנת 2007. בגלל משקלו הגבוה של המכתב נעשה בו שימוש בבול בעל ערך נקוב גבוה מאוד של 5 קינה, תעריף הגבוה כמעט פי 30 ביחס למכתבים שהראינו בעמוד הקודם. המחירים בפפואה עלו בתקופה שבין 1996 ל-2007 בפקטור 2 לערך, כך שעיקר ההסבר למחיר הגבוה הוא משקלו החרג של המכתב. השימוש בבול בערך נקוב כה גבוה הוא נדיר מאוד, והוא מזכה את המכתב הזה בשתי נקודות בסעיף של "סוג הבול".

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

דוגמא לביול נדיר המזכה בהתאם את המעטפה בניקוד נוסף הוא שימוש בבולים עם הדפס רכב חירום בשל שינוי התעריף. בשנת 2008 עודכנו תעריפי הדואר בפיג'י, אך הבולים בעלי הערכים החדשים טרם הגיעו למדינה. לפיכך בוצע הדפס רכב חירום על גבי בולים קיימים, כדי להתאים אותם לערכים החדשים. המכתב המוצג להלן מבויל בשלושה בולים בעלי ערך נקוב של 23 סנט, עם הדפס רכב חירום של 20 סנט – התעריף החדש למכתב רגיל בתוך האי. בולים אלה נועדו לשמש כ"פקק" זמני עד הגעת הבולים החדשים, ולכן רק כמויות קטנות שלהם הודפסו. נדיר למדי למצוא בול כזה על גבי מעטפה, ואם תצליחו במשימה זו תקבלו ממני שלוש נקודות בסעיף "סוג הבול".

קריטריון 5: מצב הפריט

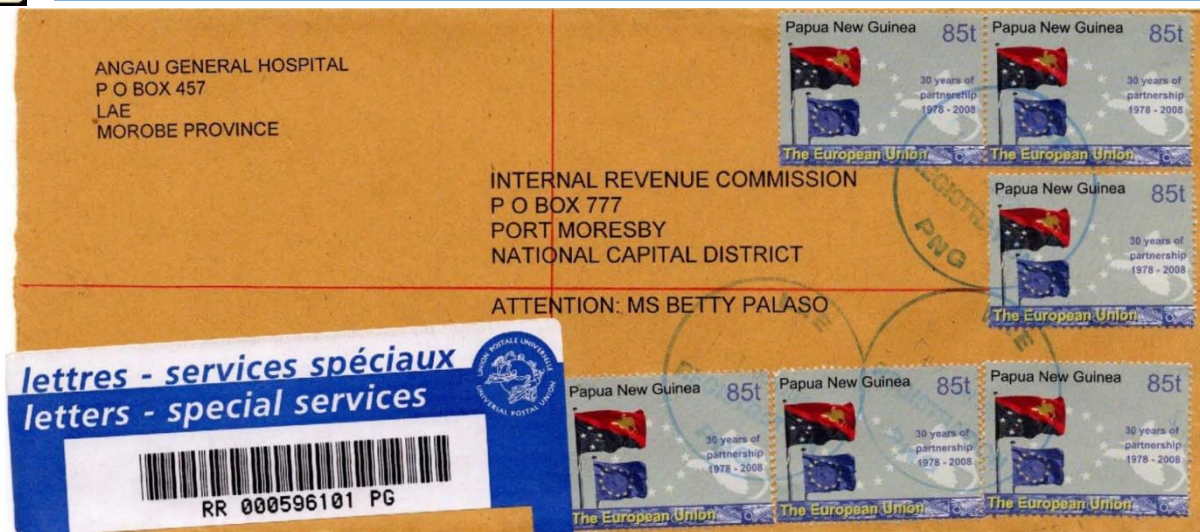
שוב, נעזר בטבלה כדי להגדיר את אופציות הניקוד:

ניקוד	איכות הפריט
0	פגמים קשים
0.5	פגמים קלים
1	מצב ממוצע
1.5	מעטפה נקיה ונאה
2	איכות מעולה של כל האלמנטים (בולים, חותמות, מעטפה) המרכיבים את הפריט

אין צורך להכביר במילים על הנושא הזה. אני רוצה רק להדגיש, כי אם המעטפה במצב לא טוב אז אין להשתמש בה בכלל (ניקוד אפס שמשמעו שכל הפריט פסול). פגמים קלים, כגון פתיחה גסה של המעטפה, יורידו 50% מהניקוד של הפריט. לעומת זאת, איכות גבוהה תעלה את הניקוד של הפריט. המעטפה הנראית בראש העמוד הבא היא נאה למדי, והבולים שעליה הם במצב מצוין. למרות זאת החותמות אינן ברורות מספיק, ולכן אינני מעניק לה 2 נקודות בסעיף של איכות הפריט, אלא רק 1.5 נקודות.

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

קריטריון 6: מספר הבולים

הקריטריון הזה נוגע ללב העניין של המאמר הזה. ככול שמספר הבולים גדול יותר כך הפריט הינו מרשים יותר, ואף מסייע יותר בהדגשת הנקודה התמטית. כמובן, שמספר גבוה של בולים הוא גם נדיר יותר. אני מעריך, שב-95% מהמכתבים המסחריים הנשלחים נעשה שימוש בבול בודד או בשני בולים, ולכן מעטפות כאלו יקבלו נקודה אחת בשיטת הניקוד שלי. עבור מספר גבוה יותר של בולים אני מעניק ניקוד גבוה יותר, כפי שמראה טבלה הבאה:

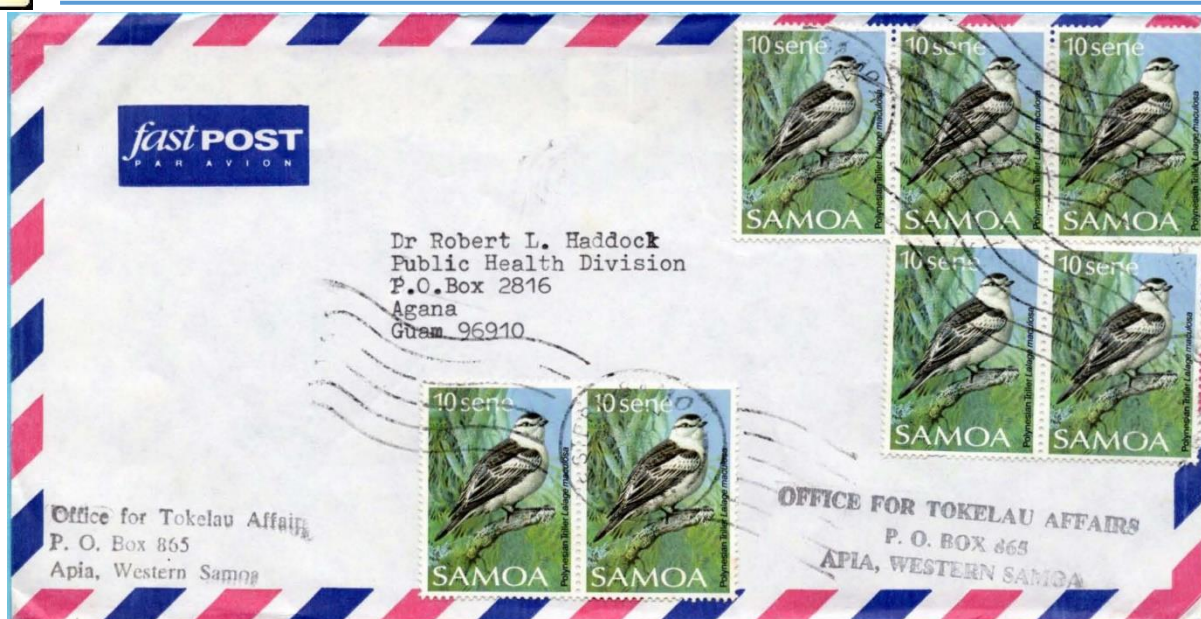
ניקוד	סוג הבול
1	בול בודד או שניים
2	שלושה או ארבעה בולים
3	שישה, שמונה או עשרה בולים
4	חמישה, שבעה או תשעה בולים
4	12 או 20 בולים
5	11, 13-19, מעל 20

שימו לב שהניקוד בטבלה אינו בהכרח צמוד למספר הבולים. מספר זוגי של בולים נפוץ יותר מאשר מספר אי זוגי, ולכן מעטפה עם שבעה בולים, למשל, זוכה אצלי לניקוד יותר גבוה ממעטפה עם עשרה בולים. הסיבה לכך שמספרים מסוימים של בולים הינם יותר נפוצים מאחרים היא תעריפי הדואר: התעריפים הגבוהים (למשל, משלוח חבילות), אשר הם שמייצרים את רוב המקרים של ביול מרובה, נוטים להיות מספרים עגולים זוגיים, ולכן גם החלוקה הטבעית שלהם היא למספר זוגי של בולים.

שימו לב שהקריטריון הזה יחד עם קריטריון המדינה (קריטריון 1) הם המקום בו אנו יכולים לזכות בניקוד המשמעותי ביותר. במילים אחרות - אלה הם הקריטריונים החשובים ביותר להערכת איכותו של הפריט.

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

מעטפה ועליה שבעה בולים היא נדירה מאוד, וזוכה לארבע נקודות בסעיף "מספר הבולים".

בחלקו האחרון של המאמר נציג את שני הקריטריונים האחרונים להערכת מעטפה בעלת ביול מרובה, ונדגים כיצד שיטת הניקוד פועלת הלכה למעשה.

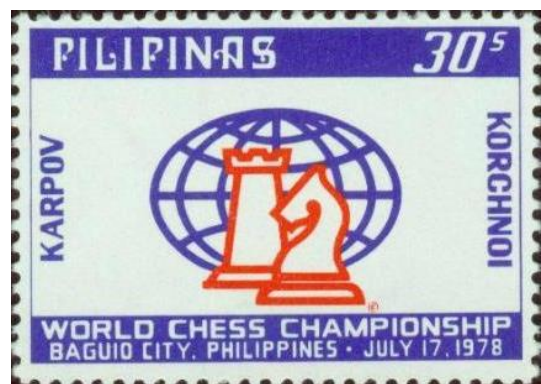
דמיאן לאגה נחשב לבכיר התמטיקאים בעולם. התצוגה שלו "חיי הציפורים באוסטרלו-אסיה" זכה באליפות העולם בבולאות בהונגריה בשנה שעברה. תצוגה אחרת שלו "מוקסם על ידי נוצות – הדרך בה ציפורים משמשות השראה לאדם" הייתה מועמדת לפרס הגדול בתערוכה העולמית בגרמניה השנה. לאגה גם זכה בפרס הגדול בתערוכה העולמית של אוספים בהיקף של מסגרת בודדת על אוסף דואר היונים בניו זילנד. בעבר שימש דמיאן כיושב ראש הוועדה התמטית של ה-FIP. תגובות למאמר יש להפנות למערכת.

סיפורו של לוחם – חלק ג' יורם לוביאניקר

בשנת 1978 הגיע **ויקטור קורצ'נוי** לראשונה בחייו להתמודדות ישירה על התואר הנחשק של אלוף העולם בשחמט. לאחר שערך ממדינתו ומצא מקלט בשווייץ, הוא הצליח להתגבר על כל המכשולים, ועתה עמד בפני דו-קרב עם האלוף המכהן, **אנטולי קרפוב**, שנא נפשו. קורצ'נוי היה עתה בן 47, גיל מבוגר מאוד לשחמטאי בצמרת העולמית. קרפוב היה צעיר ממנו בעשרים שנה, ונחשב לפייבוריט בדו-קרב. מצד שני, קורצ'נוי היה בשיא כושרו, כך שהמתח סביב התחרות היה רב. מאחר וקורצ'נוי התגורר עתה בשווייץ נוספה לדו-קרב נימה פוליטית של מאבק בין מזרח למערב.

הדו-קרב עצמו התקיים בעיר בגיו בפיליפינים, והיה, כפי שנראה להלן, השערורייתי ביותר בהיסטוריה של השחמט. כללי התחרות קבעו כי המנצח יהיה הראשון שיצבור 6 ניצחונות, כאשר תוצאות תיקו לא נחשבות. כתוצאה מכך נמשך הדו-קרב כשלושה חודשים, והפך למבחן עצבים וכוח פיסי לא פחות מאשר יכולות שחמט.

בול לציון דו-הקרב לאליפות העולם בין קרפוב לקורצ'נוי אשר נערך בפיליפינים בשנת 1978

המחלוקת הראשונה התעוררה ביחס לנושא הדגל. מקובל בתחרויות מסוג זה שלצד כל שחקן ניצב דגלון של המדינה אותה הוא

מייצג. קורצ'נוי התגורר אמנם מזה שנתיים בשווייץ, אך תהליך קבלת האזרחות שלו במדינה עדיין לא הושלם. כיוון שכך דרשו הסובייטים שדגל שווייץ לא יוצב על השולחן. דרישתם נדחתה על ידי המארגנים.

הדו-קרב החל בסדרה של משחקים שהסתיימו בתיקו, אך המאבקים בין שני הצדדים לא הוגבלו ללוח המשובץ. באחד המשחקים הביא לפתע נציג של המחנה הרוסי יוגורט בטעם אוכמניות לקרפוב, ללא בקשה מוקדמת מצידו של השחקן. המחנה של קורצ'נוי הגיש תלונה רשמית, בטענה שבדרך זו מאותתים המאמנים הרוסים לקרפוב כיצד עליו לפעול. הרוסים הגיבו בתלונה נגדית, מגוחכת למדי, לפיה קורצ'נוי מקבל מסרים ממאמניו באמצעות רמקולים זעירים שהושתלו בכיסאו. הכיסא הובא אחר כבוד לבית חולים קרוב ועבר בהצלחה בדיקת רנטגן, אשר הפריכה את הטענה הסובייטית. קשה לדעת אם שני הצדדים האמינו בטענות אלה, או שהיה זה ניסיון ל"מלחמה פסיכולוגית".

השלב הבא בקרב שמחוץ ללוח עסק בעריקתו של קורצ'נוי מברית המועצות. כאשר קורצ'נוי ערק נותרו אישתו **בלה** ובנו **איגור** מאחור, והשלטונות הסובייטים סירבו לאפשר להם לעזוב את המדינה. קורצ'נוי האשים את קרפוב, כי הוא מפעיל את השפעתו ומונע את איחוד משפחתו, ואילו קרפוב טען שקורצ'נוי הוא אדם בלתי מוסרי, אשר נטש את בני משפחתו הקרובים ביותר.

ציור אומן מקורי שהוכן עבור בול שהונפק בסאו טומה לכבוד הדו-קרב. דגל שווייץ נראה לצידו של קורצ'נוי.

חילופי האשמות אלה, אשר התפרסמו בעיתונות, הביאו לתקרית בפתיחת המשחק השמיני בדו-קרב. מקובל, שבתחילת ובסיום כל משחק לוחצים שני היריבים ידיים. כאשר המשחק השמיני עמד להתחיל הושיט קורצ'נוי את ידו ליריבו, אך קרפוב הפתיע אותו באומרו "לעולם לא אלחץ עוד את ידך". בעקבות התקרית הפגין קורצ'נוי משחק חלש, וקרפוב רשם את נצחונו הראשון. החולשה הפסיכולוגית אותה הפגין קורצ'נוי בדו-קרב עם **בוריס ספאסקי** (עליה סיפרנו בחלקו הקודם של מאמר זה) באה שוב לידי ביטוי.

ואם לא די בכל אלה המשלחת הרוסית הציבה פסיכולוג בשם **ד"ר זוכאר**, אשר ישב בשורה הראשונה והביט ללא הרף בקורצ'נוי. לזוכאר יצאו מוניטין בתחום ההיפנוזה, וקורצ'נוי טען כי מחשבותיו מופרעות על ידי זוכאר. לאחר תלונה לוועדה המארגנת הוסכם כי זוכאר לא ישב בשש השורות הראשונות, כנראה משום שיכולותיו להתערב במחשבותיו של קורצ'נוי נחלשו מספיק עם הגדלת המרחק...

וגם שחמט היה בדו-קרב על אליפות העולם בבגיו. רמת המשחק, יש להודות, הייתה בינונית בלבד, ושני היריבים הירבו לטעות, אולי בגלל המתח העצום בו היו נתונים. לאחר 12 משחקים הייתה התוצאה 1-1, ואז הצליח קרפוב ליצור מקדמה משמעותית לטובתו, והוביל בתוצאה 4-1 לאחר 17 משחקים. לאחר המשחק ה-27 היה יתרונו של קרפוב 5-2, והוא נזקק לניצחון אחד בלבד כדי לשמור על תוארו כאלוף העולם. אלא שדווקא

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

עמדת הקרב ה-32 בין קרפוב לקורצ'נוי. בעמדה זו קורצ'נוי נכנע, וקרפוב שמר על התואר העולמי

כאן נקלע קרפוב למשבר, ואולי היה זה קורצ'נוי שמצא כוחות חדשים. בארבעת המשחקים הבאים רשם קורצ'נוי שלושה ניצחונות, והצליח להשוות את התוצאה ל-5-5 לאחר 31 משחקים.

המשחק ה-32 בתחרות היה גם הקרב האחרון. קרפוב, בכלים הלבנים, היטיב לשחק, ורשם ניצחון משכנע. כך הוכרע הדו-קרב לטובתו בתוצאה דחוקה של 6 – 5. בסופו של דבר היה הדו-קרב בבגיו

דומה למדי לדו-קרב שנערך בין השניים ארבע שנים קודם לכן במוסקבה: קרפוב עלה ליתרון ברור. קורצ'נוי הצליח להתקרב מאוד לקראת הסיום, אך בקרב הגורלי האחרון הוא נכנע ללא תנאי. ברגע האמת לא עמדו לו כוחותיו.

קורצ'נוי פספס איפוא את ההזדמנות לכבוש את התואר העולמי בשנת 1978. אם סברתם שהוא אמר נואש, הרי שעוד לא עמדתם על אופיו של מלך העקשנים. בסבב הבא לאליפות העולם הוא גבר שוב על יריביו (אם גם לא באופן משכנע), ובשנת 1981 הוא התייצב לדו-קרב נוסף על אליפות העולם מול אנטולי קרפוב. דו-קרב זה נערך במראנו שבאיטליה, והפעם זכה קרפוב לניצחון משכנע של 6 – 2 ב-18 משחקים.

דבר בולים איטלקי לכבוד הדו-קרב לאליפות העולם בין קרפוב לקורצ'נוי, מראנו 1981

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

אחרי ה"טבח במראנו" – כך כונה הדו קרב לאליפות העולם בשנת 1981, היה ויקטור קורצ'נוי בן 50, וסימני ירידה בכושר ניכרו בו. הוא נותר שחמטאי חזק מאוד מהצמרת העולמית, אך היה ברור לכול כי שיאו מאחוריו. בינתיים צץ בשמי השחמט כוכב חדש וצעיר מאוד, **גארי קספרוב**. קהל אוהדי השחמט בעולם כבר עייף במפגשים בין קרפוב וקורצ'נוי, וציפה בקוצר רוח למפגש בין קרפוב המנוסה לקספרוב הצעיר.

בסבב הבא לאליפות העולם הוגרל קורצ'נוי להתמודד עם קספרוב בשלב חצי גמר המועמדים. הדו קרב בין השניים נועד להתקיים בפסדינה שבארצות הברית, אך השלטונות הסובייטים אסרו על קספרוב להתחרות על אדמת ארצות הברית, כהכנה לחרם הרוסי על המשחקים האולימפיים בלוס אנג'לס 1984. קורצ'נוי היה זכאי איפוא לניצחון טכני, וכך הייתה דרכו סלולה למפגש נוסף מול קרפוב. בשלב זה פעל קורצ'נוי באופן חריג: הוא ניאות לוותר על הניצחון הטכני בו זכה, ולערוך את הדו קרב בלונדון. קשה לדעת אם קורצ'נוי האמין ביכולתו לגבור על קספרוב בדו קרב ביניהם. יתכן והוא ראה בקספרוב את המועמד הטוב ביותר לנשל את קרפוב מהתואר העולמי, ופעל מתוך איבה עמוקה כנגד קרפוב.

קספרוב גבר על קורצ'נוי והתמודד על קרפוב על אליפות העולם בשנת 1984

כך או אחרת, בשלהי 1983 נפגשו קורצ'נוי וקספרוב, הצעיר ממנו ב-32 שנה, לדו קרב בן 12 משחקים. הכול ציפו לניצחונו של קספרוב, והוא אכן גבר על קורצ'נוי 4 – 1, עם שש תוצאות תיקו. ראוי לציין, שהתוצאה הסופית הנראית חד צדדית, מטעה במקצת: קורצ'נוי ניצח במשחק הראשון, ולאחר ארבע תוצאות תיקו רצופות הגיע לעמדת יתרון בולט במשחק השישי. אילו הוא היה מממש את יתרונו ועולה ליתרון של 2-0 בדו-קרב, קשה לנחש איך היו הדברים מתפתחים. בפועל, קורצ'נוי שגה חמורות בעמדת היתרון והפסיד במשחק זה. בהגיע הדו-קרב למחציתו הייתה התוצאה שקולה, אך בשלב זה קורצ'נוי נשבר לחלוטין, ומכאן התוצאה הסופית המכרעת נגדו.

בכך הגיע, למעשה, מסעו של קורצ'נוי לכתר העולמי לסופו. הוא המשיך להשתתף בתחרויות שחמט ברחבי העולם ולרשום הישגים מדהימים בהתחשב בגילו. כך, למשל, בינואר 2007 בהיותו בן 75 הוא דורג במקום ה-85 בעולם כולו, והיה לאדם הראשון (והאחרון) בגיל זה אי פעם שדורג בין מאה השחמטאים החזקים בתבל. אגב, השחמטאי השני המבוגר ביותר באותה רשימת דירוג היה בן 53. בשנת 2009 הוא זכה באליפות

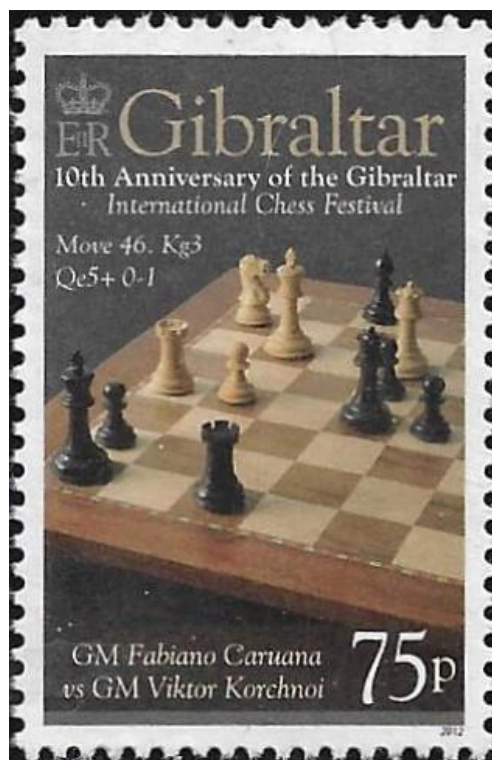

איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית בית יואל, נמל ת"א 40, תל-אביב 6350671

שוויץ בשחמט, והפך לאלוף הלאומי בשחמט המבוגר ביותר אי פעם. בשנת 2011, כשהוא בן 80, השתתף קורצ'נוי בתחרות שחמט באי גיברלטר, וניצח במשחק מעולה את **פביאנו קרואנה**, אחד הכוחות העולים בשחמט העולמי, שהיה אז בן 18. עמדת הניצחון הופיעה על בול שהונפק בגיברלטר כמה שנים מאוחר יותר.

במקביל לתחרויות הרגילות קורצ'נוי נטל מידי פעם חלק בתחרויות שחמט המוגבלות לגילאים המבוגרים. בשנת 2006 הוא זכה באליפות העולם לסניורים – תחליף דל לתואר האמיתי שבו חשק ואשר חמק מידי בשנות ה-70.

בפני יריב אחד, מלאך המוות, גם העקשנים ביותר נכנעים לבסוף. בשנת 2016 מת ויקטור קורצ'נוי והוא בן 85.

נצחונו של ויקטור קורצ'נוי בן ה-80 (בכלים השחורים) על קרואנה בתחרות בגיברלטר

יורם לוביאניקר, עורך "נושאון", אוסף פריטים בולאיים בנושא השחמט. התצוגה שלו, "שחמט – משחק המלחמה", זכתה במדליית זהב בתערוכות בינלאומיות. כתובתו למשלוח תגובות: lubianiker@gmail.com